

ВАНС ПАЛМЪР

ОСТРОВ ТРОКЪС

Превод от английски: Георги Папанчев, 1984

chitanka.info

Макгауън обичаше тишината на острова, ненарушавана от нищо. Не му харесваше, когато от континента идваха лодки — особено лодката на Чарли. Щом погледнеше от малката си градинка над плажа и видеше потъмнелите от времето платна и боядисания в зелено корпус на „Теса“ на път към заливчето, започваше да усеща как вътре в него се надига гняв и закуцукващ към любимото си местенце на верандата, където държеше телескопа си, насочен като оръдие. Ех, да беше наистина оръдие! Да изпрати някой снаряд, който да се забие в крехкия корпус — това щеше да бъде върховният израз на цялата му омраза към света на тъмното и бруталното.

— Пак този негър! — промърморваше той. — Домъкнал чернокожата си банда, за да превърне острова в ад. Някой ден ще...

Но тези смътни заплахи бяха просто израз на безсилието, което го обхващаше, докато, навел глава под окуляра, наблюдаваше как „Теса“ прибира платната си като крила на птица и хвърля котва на стотина метра от брега. През обектива можеше да види даже чертите на самия Чарли — пълен, снажен, с ниско подстригана прошарена коса, показваща се изпод шапката му, с хитри очи, в които сякаш се спотайваше дяволът, докато даваше нареждания на момчетата, подпрян с едната си ръка на щайга. Костелив орех беше този Чарли — един весел грубиян, на който непрекъснато му вървеше — още от времето, когато бе започнал работа на японски платноход. Сега той имаше повече имот от мнозина бели в малкия пристанищен град на континента.

В размътения мозък на Макгауън неговият образ някак си се сливаше с образа на Донъли, кръчмаря. Същите очи с цвят на плужек, същия нахален блясък на златни зъби, щом се ухилеше, същата корава глава върху врат като на бик и яки рамене! И двамата бяха от онези животински създания, които не изпитват нищо друго освен желанието да удовлетворят собствените си апетити. За него те се бяха слели в едно — Чарли, грубиянът от остров Торес; Донъли, кръчмарят с широки скули, който бе отнел жена му.

Начинът, по който поздравяваше Чарли, когато го срещнеше на плажа, прикриваше твърде прозрачно тайната война помежду им.

— Охо, отново си се върнал? Иска ли се да превърнеш този остров в свой втори дом, така ли?

Смехът на Чарли придаваше дружелюбен вид на черното му лице:

— Може. Тука не е лошо за дом, кат' времето в морето е бурно. И ти тъй мислиш, нали?

Макгауън само изръмжаваше в отговор.

— Вятърът мож' да си духа — продължи Чарли, — но ти няма к'во да се тревожиш. Много храна, добро убежище. Няма нужда да си губиш съня, щото си в безопасност.

Да не би да намекваше за Донъли и жена му? Когато се сбогуваше, Макгауън можеше само да подхвърли язвително през рамо:

— Кажи на момчетата си да не използват динамит в тази лагуна. Направят ли го — ще свидетелствувам срещу тях.

— А?

— Чу ме добре. Този път не се шегувам. Вече съм ги предупреждавал по-рано.

Чарли се ухили безгрижно.

— Динамит? Такова нещо не могат откри на моите лодки и гемии. Не бой се.

Но очите му, много по-прями и войнствени от езика му, казваха доста ясно на стареца да ходи да зяпа пеперудите в храсталаците край колибата.

Чарли познаваше законите, които го засягаха, като петте си пръста и знаеше отлично както правата на Макгауън, така и собствените си. Старият бивш учител бе получил под аренда малкия коралов остров с площ около една квадратна миля, което му даваше някои от правата на надзирател. Беше най-добре да не му дава повод да ги използува. Но ако се стигнеше до сблъсък на волите, Чарли, с лукавостта и с резервите си от тъмно насилие, знаеше много добре, че може да го смаже като бръмбар.

И Макгауън, който се оттегляше в разчистеното от него парче земя, също съзнаваше това. Жivotът, животът на цивилизования човек, беше просто едно бледо пламъче край границата на тъмна джунгла. То можеше да издържи само с непрекъснати усилия. Преследваше го зловещата усмивка на едрия островитянин от Торес, както и споменът за експлозивната му жизненост — начинът, по който хвърляше рибарска мрежа или крещеше на момчетата си. Гърмежите от

двуцевката на Чарли кънтяха в ушите му цели седмици, след като гемията му си заминеше.

— Този черен дявол! Убива просто заради удоволствието да убива! Защо ли не го върнат там, откъдето е дошъл?

Той почти бе забравил за Донъли, когато Чарли започна да идва на острова: освободил се бе от мислите, които го измъчваха, и бе започнал да се вживява в новия си живот. Преди повече от петнадесет години младата му съпруга бе открила, че той е прекалено сериозен, прекалено суховат и прекалено погълнат от научните си книги, и го бе напуснala, за да заживее с човек, който можеше да й даде онова, което тя желаеше. Известно време той си представяше как отива при Донъли и разбива черепа му в бетонната фасада на неговия хотел, но от това не излезе нищо, освен че самият той получи нервно разстройство. Макгауън не беше човек на делото: приятелите му бяха оценили правилно това, когато го насырчиха да се заеме с работата на острова. И той наистина се чувствуваше щастлив, преди Чарли да започне да идва тук, да нарушава спокойствието му, да поставя под въпрос авторитета му по най-различни дребни поводи, да му напомня за Донъли.

Хората на брега говореха, че Макгауън е стар чудак, който се е побъркал, защото семейството му е било разбито, и сега е оставил мозъкът му да се скапва в отшелничество. Но те не разбираха голямото задоволство, което му доставяше животът на острова. Радващо го малката разчистена площ, където отглеждаше свои растения; гъсталаците на джунглата, пълни с птици, които още не бяха започнали да се боят от човека; крайно интересните части на рифа след отлив. От сутрин до вечер той се мотаеше наоколо, работеше между папаите или събираще раковини и водорасли, а през нощта пишеше изчерпателни бележки в дневника си. Защо този вид гъльби се връщаха всяка година на същия ден? Какъв точно е съставът на планктона? Той можеше да стои часове наред на паянтовото скеле и да наблюдава червената моруна и рибата-папагал сред коралите или пък раковидните, движещи се по дъното. В такива моменти загорялото му от слънцето лице с воднисти очи и увиснали мустаци придобиваше сериозната съсредоточеност на рак, втренчил се в полюшквашо се водорасло. Това се казваше живот! Тук имаше нещо, за което си струваше да се замисли! Той никога вече не можеше да изпита към някое човешко

същество същото чувство на обич, което изпитваше към острова й рифа.

Но ето че зловещата фигура на Чарли се превърна в център на раздразнение и застана между него и онова, което гледаше. Този негър с едрото си, массивно тяло и тъмни бляскави очи, които му придаваха вид на убиец! Човешката природа в нейния най-грозен и отвратителен вид — толкова отблъскваща за човек, настроен да гледа само приличното поведение на птици и зверове! Цялото му дълбоко задоволство изчезваше, щом олющият корпус на „Теса“ се появеше на хоризонта.

Един ден, когато лежеше скрит в джунглата и наблюдаваше как два гъльба си правят гнездо, силна експлозия някъде наблизо разкъса тишината като избухнала бомба. Макгауън скочи, разтреперан от ярост, и започна да оглежда залива. Не бе усетил кога гемията на Чарли бе влязла в него, но сега я видя закотвена на стотина метра от брега. А на плажа, вдигнал пушката си нагоре и впил очи в небето, стоеше Чарли, докато три-четири къдрави негърски глави се показваха над водата.

Макгауън разбра веднага какво е станало и очите му помътняха от ярост, докато се промъкваше през гъсталака и най-после стъпи на пясъка.

— Стрелях по един рибояд^[1] — посрещна го спокойно Чарли. — Тия птици са страшно нахални.

Макгауън се спря на три крачки от него. Ръката му, с която държеше лулата, трепереше:

— Нахални, казваш. Аз бих изbral друга дума.

— Спусна се съвсем близо — ухили се Чарли — и измъкна рибата на един от ония глупаци. Другия път... бас държа, другия път, като се спусне, пушката ми ще е заредена и готова. Да могат, ще ти отмъкнат дори и очите от главата.

— Може би. Но поне не са лъжци като някои други същества, които са като тях на цвят.

— А?

— Рибояд ли? Глупости! Кой каза, че ти не използваш динамит? Ще ме залъгваш, че си стрелял с пушката! Ами че в нея няма дори и гилза.

— Сега няма. Ама може да е зарита в пясъка.

— А тези риби, обрнати по корем във водата? Кажи ми, тях пък какво ги е убило?

Той кимна към множеството сардини, които негрите събраха с черпаци. Ноздрите на Чарли се разшириха; той извади един нов патрон от джоба си и зареди пушката.

— Е, и к'во от това, стара костенурко?

— Ще видиш какво!

— А? Ще ме гониш оттука, тъй ли?

— Ще видиш! Да не мислиш, че са ме назначили за надзирател тук току-така?

Той не знаеше дали ще може да се овладее, ако този спор продължи. Кавгата с човек като Чарли щеше да го принизи, щеше да го смъква все по-надолу и по-надолу. А и винаги съществуващата опасността зверът, който се криеше в тази тъмна планина от плът, да изскочи от убежището си. Зад ехидната усмивка в очите на Чарли се криеше заплаха; в ръцете, с които стискаше пушката, се чувствуващ лека напрегнатост. Макгауън не беше съвсем сигурен какво може да се случи зад гърба му, когато повлече крака по плажа, но гръбнакът му бе вдървен като кол и той не помръдна главата си дори на сантиметър. Грохотът на експлозията все още отекваше в клетките на мозъка му — сякаш самият въздух тръпнеше от насилие.

Същата вечер, замислен мрачно на верандата си, той реши да сложи край на своеволията на Чарли. Дори и сега все още имаше известно влияние в полицията и сред пристанищните власти, а и те го бяха облекли с известна власт. Той ще отиде до континента и ще се срещне с тях; ако не предприемат нищо, тогава сами ще бъдат отговорни, каквото и да се случи. Ето една възможност да бъдат спазени редът и законността, с които те толкова се хвалеха.

Една седмица по-късно Чарли товареше лед на гемията си в пристанището, когато полицейският сержант се приближи до него и каза вежливо, но властно:

— Чарли, вече ще трябва да стоиш настрана от остров Трокъс. Ясно ли е? Няма да те питам какво е станало там последния път. Просто ти казвам — дръж се далече от острова!

Чарли го погледна с помътнели очи изпод тежките си клепачи:

— Шегуваш ли се, сержант?

— Никаква шега. Покрай рифа има достатъчно други места, добри за риболов, така че дръж се по-далеч от Трокъс.

— Знам к'во е станало. Оня дъртак от острова е разправял лъжи за мен!

— Няма да говорим за това. За твоето щастие срещу теб няма отправено официално обвинение. Така че не се занимавай повече с острова.

— Надрънкал е лъжи, а? Разправял ти е, че съм използувал динамит! Слушай, сержант, щом някой път усетиш миризмата на динамит на моя гемия...

— Хайде, хайде, приятелю, не се горещи! Нямам намерение да споря с тебе.

— Само да срещна оня дъртак...

— Няма да го срещнеш! И без номера! Отсега нататък ще заобикаляш този остров. Това е заповед, Чарли, имай пред вид! Надявам се, че не искаш да загубиш позволителното си за риболов!

Тонът му показва на Чарли, че по-нататъшните възражения бяха излишни. Той винаги избягваше търканията с полицията. В известен смисъл все още си оставаше външен човек, когото търпяха да живее тук — въпреки че имаше две гемии и къща на главната улица и въпреки кръчмарската му репутация, че е мъж на място. Трябваше да се примири със станалото.

Но когато излязоха в открито море, гневът започна да го обхваща постепенно като бавно действуваща отрова, попаднала в кръвта.

— Добре! — повтаряше заканително той пред момчетата си. — Оня дъртак ще ме гони, тъй ли? Казал е да ме предупредят да не ходя там. Да, ама не познава Чарли! Не, не! Не знае с кого се е захванал тоз път! Ще му дам да разбере! Да! По дяволите, ако ще да чакам година или две! Ще видите!

Макар че имаше на разположение целия риф, като че ли се чувствуващ прогонен от единственото място, на което държеше. Остров Трокъс беше наистина удобно убежище за рибари, когато времето се влошише и започнеше да духа силен югоизточен вятър — заливът бе закътан и в плитчините му винаги можеше да се лови риба.

Но не от това страдаше Чарли, след като го предупредиха да избягва острова. Той бе победен в двубоя си с Макгауън, издебнат предателски в гръб. Не бяха го призовали официално на съд за

нарушаване на закона, а просто го бяха заплашили като „мръсен негър“. Това бе жесток удар върху гордостта му. Тъмната склонност към насилие, която в дните на неговото благополучие спеше в кръвта му подобно на змия, свита на кълбо, започна отново да надига глава. В погледа му се появи нещо недобро. Той непрекъснато мърмореше под нос, докато се движеше покрай устието, където бяха закотвени гемиите му.

— Ще го докопам! — повтаряше неизменно той. Лентяите, които се шляеха около пристанището, говореха зад гърба му с тревожно убеждение:

— Туй не са празни приказки — той ще докопа стареца. Чарли не е като белите: щом работите му са в ред, от него по-голям шегаджия няма, ама настъпиш ли го — не проща. Само да издебне удобен случай, Чарли ще го смаже. Някой трябва да предупреди стареца.

С това всички бяха съгласни.

— Вярно е! Наистина ще трябва да предупредим бедния стар бухал.

Но никой не си направи труда да го предупреди. Сега, когато го нямаше тръна, който го дразнеше, Макгауън продължи да обикаля своите папай и зеленчуци, да шляпа сред коралите на рифа и да пише дълги обяснения в дневника си. Той бе щастлив посвоему — вярващ, че животът му е посветен на чисто научна цел. Потънал в измисления от него свят, той се взираше във водата край скалите с воднистите си кървяси очи или гледаше невиждащо надвечер към неясното очертание на земята над хоризонта. Дори не си направи труд да зареди револвера, който бе купил при последното си посещение на континента.

Един ден екипажът на „Теса“, който ловеше риба край един отдалечен риф, забеляза, че на хоризонта се появиха внезапно облаци с цвят на натъртено и в същото време почувствува как въжетата и платната започнаха да вибрират от вятъра. Задаваше се буря! Когато котвата бе изтеглена и те се понесоха по морето, осеяно с бели гребени, Чарли каза решително:

— Към остров Трокъс!

— А?

— Чухте ме добре! Към остров Трокъс!

Може би времето бе предизвикало мрачното му настроение. Тъмните облаци придобиха зеленикав оттенък; водата кипеше от пяна. Той стоеше на носа и гледаше с блеснали очи и навъсени вежди как гъсталакът на острова започва да придобива по-ясни очертания. Устните му се раздвишиха, сякаш за да оформят някакви думи, но от тях не се отрони нито звук.

Щом влязоха в заливчето, той отвърза лодката и започна да гребе към брега. Когато пръските зашибаха лицето му, езикът му отново се развърза. Заговори така, като че ли Макгауън седеше срещу него:

— Мислеше си, че вече няма да се върна, тъй ли? Мислеше си, че мож’ да се държи с мене като с обикновен негър? Да, ама не познаваш Чарли! Не, старче, не познаваш Чарли! Аз не съм кат’ ония голтаци, с които мож’ да си играеш, както ти скимне. Аз не съм на държавна милостиня. И щом някой тръгне да ме рита — зная как да му го върна. Година, две — няма значение! О, да! Знам да чакам, докато му дойде времето.

Остави лодката на брега и тръгна към къщата. Там всичко беше неподвижно. Той постоя малко, колебаейки се, до резервоара, после тръгна по верандата, като стъпваше леко по скърцащите дъски. Когато стигна до прозореца, наведе се и притисна чело към стъклото, втренчил очи като котка, която се готови за улови птичка.

Стаята беше тъмна, но вътре се забелязваше едно бяло петно като корем на риба в дълбока вода; то започна да се уголемява и да придобива по-ясни очертания. Постепенно се превърна във фигурата на Макгауън, проснат на леглото под прозореца, с отметната назад мършава глава. Старецът лежеше вдървен като кол, но във восьчното му лице имаше нещо, което показваше, че той възприема всеки звук. Очите му бяха впити в Чарли; те бяха загубили цвета си, но изльчваха някакъв странен блясък; за пръв път Чарли усещаше силата им.

„Е, черни дяволе! — сякаш го предизвикваха те. — Смяташ, че вече съм ти в ръцете, нали?“

Чарли натисна дръжката на вратата и влезе вътре. Стаята мириеше на раковини, йод и на разлагаша се плът. На пода до леглото имаше мухлясало парче хляб, канче недокоснат чай и разхвърляни мръсни бинтове. Всичко говореше за дълга борба с някакъв вид отравяне — от шиповете на придънна риба или бодлите на скат.

Но воднистите очи все още изразяваха заядлива войнственост.

„Мислиш, че като съм по гръб, няма надежда да се бия с теб?

Мислиш, че в двете ми ръце не е останала вече никаква сила?...

Свършвай с мръсното си дело, отрепка такава!“

Чарли се извисяваше над леглото като тъмна и неподвижна планина от животинска сила. Триумфът започна да се разлива по жилите му и го удари в главата като горещ ром. Той взе парчето мухлясал хляб и го разгледа; вдъхна миризмата на йод и погледна към малкия гущер, пропълзял по пода и спрял се да го погледне на свой ред с изпъкналите си очи и пулсиращата шия.

Нешо се освободи в него — старата му представа за себе си, погребана под неотдавнашното унижение — той беше отново Чарли от остров Торес, едрото момче от цветнокожия квартал; собственикът на две гемии и на имот на главната улица; ужасът на полицайите, когато беше пиян, но добър по душа и чудесен компаньон, който можеше да загуби пари на покер или на конните надбягвания, без да хленчи. Сега той можеше да види своя образ такъв, какъвто го виждаха хората с яхтите, дошли за почивните дни, и тълпата, която изпълва хотела, когато пристигнеше туристическият кораб. Чарли! Коравият морски вълк Чарли! Страшен, когато го хванеха дяволите, но с цялото благородство на бял човек под повърхността.

Грохотът на вълните от външната страна на рифа се сливаше с ударите на кръвта в ушите му и с бутменето на тъпана на Армията на спасението на площада в събота вечер! Чарли! Чернокожи грешнико! Ех ти, ревящ богохулен циклон от морето!

Когато малко по-късно се запъти към залива, видът на момчетата, които слизаха на брега в празнично настроение и с харпуни, му даде възможност да излезе бурните си объркани чувства:

— Хей! К'во смятате да правите? Нямаме време да се мотаем тук! Няма да оставаме! Тръгваме си веднага!

Те го гледаха слисани:

— Сега? Да не искаш да кажеш тая нощ, шефе? Тук си ни е добре.

— Тогава хайде обратно на борда и запалете мотора. Връщаме се колкото може по-бързо.

— Ама нали каза... Шефе, не каза ли, че ще нощуваме тук? Така ще задуха!

Чарли започна да рови около носа на лодката, изтеглена на брега, за да не я отнесе приливът.

— Ще задуха ли? Че на това вятър ли му викате? Дори тъй да е, „Теса“ не е от тия, дето трябва да се крият от вятъра.

Той извади парче брезент и го разстла на пясъка.

— Пък и онъ дъртак от къщата здравата се е наредил. Един от вас да дойде да ми помогне да го донесем. Мож’ да си загуби крака, ако не го закараме веднага на доктор.

[1] Вид кафява чайка — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.